

Гончаренко Павло Вікторович
*студент, спеціальність «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії».*
Науковий керівник: Калуга Володимир Федорович,
*доктор філософських наук, професор,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)*

ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДИПЛОМАТІЇ

Історія Олімпійських ігор явно сполучена з їх миротворчою роллю, принаймні в античні часи. Зокрема започаткування олімпійських ігор у Давній Греції прийнято розглядати як спосіб досягти хоча б тимчасового припинення воєнних конфліктів. Показово, що під час проведення Ігор діяло “Олімпійське перемир’я” (Ekecheiria), яке гарантувало безпеку учасникам і глядачам.

Не дивно, що відродження Олімпійських ігор у 1896 році, насамперед пов’язане з французом П’єром де Кубертенем, було спрямоване не лише на популяризацію спорту, а й на зміцнення міжнародного співробітництва.

Тож, якщо Олімпійські ігри розглядати як платформу для дипломатичних контактів, можна відмітити такий їх потенціал як створення для країн можливості налагоджувати неформальні відносини навіть у періоди політичної напруженості. Яскравими прикладами згаданого «оперування» Іграми стали:

- «пінг-понгова дипломатія» 1971 року, що сприяла обміну спортсменами між США та Китаєм і, як наслідок, відновленню дипломатичних відносин;

- олімпіада-2018 у Південній Кореї: спільна команда Північної та Південної Кореї у жіночому хокеї стала символом спроби діалогу між двома державами.

Водночас Олімпійські ігри часто ставали ареною політичних протестів та використовувалися як інструмент «м’якого» примусу. Зокрема

- бойкот Москви-1980: понад 60 країн відмовилися від участі на знак протесту проти радянського вторгнення в Афганістан;

- бойкот Лос-Анджелеса-1984: відповідь СРСР та його союзників на попередній бойкот;

- олімпіада-2022 у Пекіні: низка країн оголосила дипломатичний бойкот через порушення прав людини в Китаї.

Своєю чергою олімпійські спортсмени часто виступають у ролі неофіційних дипломатів. Відомі атлети можуть сприяти міжнародному порозумінню, незалежно від офіційної політики держав.

До прикладів вдалої спортивної дипломатичної активності, окрім інших можна зарахувати:

- Джессі Оуенс (США) на Олімпіаді 1936 року в Берліні продемонстрував перемогу над расистською ідеологією нацистів;

- кубинець Тейофіло Стівенсон відмовився від вигідних пропозицій у США, демонструючи вірність своїй країні.

Серед викликів, перед якими постає сучасна олімпійська дипломатія, чільне місце належить таким:

- політизація спорту та зростаючий вплив геополітики на Олімпіади;
- проблеми, пов'язані з корупцією та комерціалізацією Олімпійських ігор;
- використання великих спортивних заходів для “спортивного відбілювання” (sportswashing) авторитарних режимів.

Тож Олімпійські ігри залишаються важливим інструментом дипломатії, хоча часто використовуються для політичного маніпулювання. Незважаючи на виклики, вони сприяють міжнародному діалогу, культурному обміну та мирному співіснуванню народів.

Література:

1. Корабльова Я.С. «Реалізація зовнішньої політики держави через спортивну дипломатію». URL:

https://www.researchgate.net/publication/353914856_REALIZACIA_ZOVNISNOI_POLITIKI_DERZAVI_CEREZ_SPORTIVNU_DIPLOMATIU

2. Кучерук М.О. «Спортивна дипломатія як складова публічної дипломатії України». URL: <https://studbase.kubg.edu.ua/article/8030>

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.